

Uj. 27254.

A: 2716.

1-15 helyes

DEBRECENI REF. FŐISKOLA
KÖNYVTÁRA

XLV. Évfolyam.

1. szám.

Debrecen, 1902 október 1.

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

<p>Szerkesztőség: Főiskola.</p> <p>Kiadóhivatal: Vár-utca 4. sz.</p> <p>Megjelenik havonként kétszer.</p>	<p>Felelős szerkesztő: SZARKA LAJOS.</p> <p>Főmunkatárs: MILOTAY ISTVÁN.</p> <p>Kiadóhivatali főnök: NAGY MIHÁLY.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK:</p> <p>Egész évre 4 korona.</p> <p>Fél évre 2 "</p> <p>Egyetemi és akadémiai polgároknak, önképző- köröknek:</p> <p>Egész évre 3 korona.</p> <p>Egyes szám ára: 20 fillér.</p>
---	--	---

Előszóképen.

Sokszor elpanaszoltuk már szóban és írásban azon sajnálatos viszonyokat, melyek a hagyományok erejénél fogva szinte kiküszöbölhetetlenek akadémiánkon; melyek az egymástól teljesen elzárt, egymással semminémű szerves kapcsolatban nem álló egyleti rendszer mellett, számot alig tevő részekre szakgatják az ifjúságot, csökkentik erejét, erkölcsi súlyát és tekintélyét, gyöngítik tetteik kivitelére való képességét és többször tettünk kísérletet arra nézve is, ha tán valami közös szerv létesíthető volna, mely magában egyesítse az izoláltan, az egyes egyletekben egymástól munkában és szellemben elzártan és elkülönítetten élő ifjúságot, mely így az ifjúság erejét, a tagok nagyobb száma, az egy kötelékbe való tartozás érzetének erősítése, a fejlesztendő egységes szellem által, tömörítse, növelje, hatványozza.

Tervünk és jó szándékunk különböző akadályok miatt hajótörést szenvedett és az ifjúság tagjaiban és erejében forgácsokra tördelve él ma is.

Sajnálatos körülmény. De ha az egyletek az akadémiának minden polgárát kebelükbe zárnák, tagjaik közé soroznák, akkor még tűrhető volna, akkor még csak hagyján, mert ez egyletek nagy célok munkálásakor mégis csak összehozhatók, a külön egyleti szellem által irányított erők az ügy érdekének mégis csak megnyerhetők. És ha az egyletek az akadémiának minden tagját a saját tagjaik között számlálják, még nem sokat veszteszünk anyagi és szellemi erőben. De ez nem így van! A mi még az egyleti rendszernél, a közös szerv hiányánál is sajnálatosabb, az az, hogy az ifjúságnak tetemes százaléka hiányzik ez egyletekből s minden szorosabb kapocs nélkül legfőbb csak annyiban tartozik az ifjúság testébe, a mennyiben tandíját lefizeti és a hallgatók névsorába be van írva.

Azokról van szó, a kik a mi diák köznyelvünkben, minden vonatkozás nélkül a történelmileg alakult és fejlődött hasonló elnevezésű osztályhoz, e néven szerepelnek: **szarkai**.

Távol van tőlem a sértésnek még a gondolata is, midőn ez elnevezést átveszem. Válaszfalat sem akarok vonni e név által az ifjúság egyes rétegei közé, hiszen épen az a célom, hogy ez elemet beleolvaszzam az ifjúság testébe. Használom e közszólást pusztán azért, hogy különböztetni lehessen.

Nem tudom úgy volt e a múltban, de az én időmben az akadémiai polgárságnak ez a része nem tartozott az ifjúsághoz soha. Sem szellemben, sem gondolkozásban, sem a munkában. Legalább a maga egészében nem. Láttuk őket a színházban, a bálokban, a fénylés és ragyogás helyén, stb. ahova más szükös anyagi helyzeténél fogva nem juthatott el, és akkor, és ott büszkén neveztek magukat akadémiai ifjúságnak. Nem tiltakoztunk ellene, sőt a köszönet érzetét éreztük irántuk, hogy képviseltek bennünket kifelé, melynek jelentőségét sohasem kicsinyeltük, sőt értékén túl becsültük. De hát vajon ott, a hol nem élvezetről és szórakozásról, hanem nagy és komoly munkáról, az ifjúsági élet fejlesztéséről, az ifjúsági ügyek és érdekek előbbviteléről, sokszor a maga véghatásában a magyar fajnak, földnek és hazának boldogulását szolgáló teendők munkálásáról van szó, ott miért nem látjuk őket küzdőterre állani?! Avagy ott, a hol a munka kezdődik, — nem a könyvekkől való tanulást értem, — az ő akadémiai-ifjúság kötelékébe való tartozásuk megszűnik!! Vagy talán ennek az akadémiának két ifjúsága van: a melyik az ifjúság érdekében múlat és szórakozik és a melyik annak érdekében dolgozik?!...

Az idei választási mozgalmak közlebb hozták hozzánk az ifjúságnak ezt az elemét is. A

mit a közérdek nem volt képes eszközölni a múltban, azt megtették a barátságért: — tartoznak már ők is valamelyik egylet kötelékébe. Nem bírálgatjuk az okot, csak örülünk az eredménynek. Örülünk annak, hogy nem csak anyagiilag tették kedvezőbbé a helyzetet, de növelték az össz-iffjúság számbeli erejét, erkölcsi súlyát, tekintélyét, tettek kivitelére való képességét, növelték szükség esetén harcosaik számát.

Hogy ez a szükség eset fel fog-e merülni, — nem tudom. Most a diákpolitikai láthatár csön-
des és nyugodt, olyan, mint a tenger felszíne szélcsendben.

De vajjon, mint az a tengernél szokott lenni, az alsó rétegek nem hullámoznak-e? A tengermélyen nem készül-e vihar?

Mi a munka eszközével és a béke jelszavával indulunk az esztendőnek s békés munkásokként üdvözöljük a nyert óriási erőanyagot.

Hogy aztán ez a béke állandó legyen, hogy a dolog eszköze fegyverré, a béke jelszava harci riadóvá, a munka mezeje harcterré ne váljék, — ez már nem rajtunk áll.

Világnézet.

*Ne hagyjátok elfutni az időt,
A gondnélküli ifjúságot,
A mezőn, merre útak vezet
Szedjétek le minden virágot.
A végső nap úgy is csak megtalál,
Egyiket később, mást korábban,
S megsíratva vigy síratatlanul
Elvegyülünk az út porában.*

*Mind kába, ki csak a jövőbe hisz,
Szertefoszló álmokat űzve.
S az égő tűzre messziről tekint,
A helyett hogy melléje ülne:
Az álmok, ha úgy akarja a sors
Maguktól is valóra válnak.
Míg ha vergődve futsz utánuk
Meglásd, hogy rendre tovaszállnak...*

*Szeressetek, ne nézzetek soha
A csalódásban szenvedőkre.
Szeressetek, ne régi módra
Egyet örökre, mindörökre...!
A mért én mindig bánatos vagyok,
Tudja, hogy hozzá el nem érek,
Az én példámra mit se adjatok.
Az én sorsom nem a tiétek...!*

*Ha csalódtok, könyvet ne ejtsetek,
Nem érnétek semmit se véle.
S minek vennétek hosszú bánatot
A röpke örömért cserébe.
A széles égnek sok csillagja van,
Ne esküdjétek mindig egyre.
S mennyországot, azt ne keressetek
Barátaim a lángszemekbe.*

*A hír, dicsőség fényes délibáb,
Hadd kergessék a bölcs bolondok,
Hadd emlegesse őket a világ...
Barátaim egyebet mondok:
A végső nap rájuk is rátalál
S mindegy későbbben vagy korábban,
Magsíratva, vagy síratatlanul
Elvegyülni az út porában...!*

Milotay István.

Vallomás.

Kleopátra, te édes szívű királyasszony, ki kétezer esztendő regés messzeségén keresztül kétszeresen királynői szépségednek minden örjítő és boldogító erejével fonod körül szívemet, én szegény és boldogtalan ifjú leborulok előtted és megvallván az én ostoba szívemnek te éretted való nagy gyötrődését, ezt mondom: — szeretlek.

Rég ideje már, hogy a szívemet érzem és azóta is évek teltek el, a mióta a szüztiszta mezőséget bolyongom, a mely fehér és sugaras, mint a hó, ha kristály tüibe déli verőfényen ezüst sugarakat húz a nap, vagy mint a szent asszonyok arca és piros és rózsás, mint az alabástrom arc pelyhes fehér bársonyán áttetsző vér és mint az isteni Nilus, mikor a mélységes éjszaka hullám-rózsával hinti tele tükrét és azt holdjával meg-aranyozza. És bolyongva a szüztiszta mezőségen az arany liliomok és vérpiros rózsák és a paraszt georginák között, búbánatra hajló lelkekkel, mint a báránnyelű árnyéka a földi mezőségek virágaihoz, hozzájuk simultam lágyan és szerelmetesen úgy, mint a holdas éjszaka a merengő földhöz és a lemenő nap a föld pereméhez; a fehér arczuakhoz és puha kis kezűkhez úgy, mint azokhoz, kiknek bőrét barnára égette a nap, a selymes ruhájúak mellett azokat sem kerülve el, kik kartonban és parketben járnak, ha talán halandó földi érzékeim megéreznék a rózsák, liliomok és a paraszt georginák közt a szívem szerinti virágot, azt, a kinek képe szívem megdobbanása óta ott lebeg a lelkem előtt és a

kit azóta ezer asszony és lány szemében, arcában, kacajában, termete rengésében, mosolya lengésében, szíve szerelmében, lelke szépségében és minden mindenének bűvös illatában vágyok, epedek és keresek. Mert minden eddig való szerelmem, a kicsinyek és nagyok, a fakók és színesen királyiak, a gyöngédek és erősek, az állomszerűen hidegek és a déliesen forrók, csak azért volt, mert téged kerestelek és csak arra való, hogy tégedet megtaláljalak.

Évek teltek el e munkában. Évek, mennyei gyönyörök és pokoli gyötrelmek között, melyet ezer meg ezer szőke hajú és barna arcú angyalhoz vagy talán ördöghöz s mindannyiban hozzád való lelki vonzódásom okozott.

És az a sok sugár, melyet elpazaroltam a szívemből, az a sok forróság, mely a nő láttára, vagy hallatára is végig rohant arcomon, elsápasztotta arcomnak pirosát, mint a gyöngé korában kiültetett virág szirmát a perzselő fény... Nem sajnálom. Nemcsak az arcnak piros színe, de maga egy élet sem volna drága ár egy asszonyért, hát még ha az az asszony Kleopátra, a ki mindenekfelett való és a legigazabb a Helénák, Mírjamok és Médeák és mindazok között, kik csak valaha asszony nevet viseltek s a kit én megtaláltam.

* * *

Éjszakáimon, mikor tudós könyvek felé hajolva böngésem az ezer év előtti nagy időről való írásokat, melyek Khem áldott országáról szólnak, éjfélre hajló időn meglóbban a lámpa asztalom felett, szemem elhomályosul, öntudatom ködbe merül, idegeim megfeszülnek és lázban égő érzeim megérik a letűnt időket és dolgokat. Érzem a szellő lebbenését, mely jő a libiai sivatag felől és megérinti arcomat, mint egykor az övét. Hallom a nílusi hullámok csobogását, melyek látták az ő bőrének fehérségét és termete bűbájosságáról susognak. És látok villanást, hasonlatosat a sírokon éjszokon föllobbanó fényhez és nyomában látok tündéralakot, — nem! a tündérek az ég szülöttei, ő pedig a mi földünké volt, a föld legszebb asszonya, melyet kőbe nem formáltak és ecsettel sem ábrázoltak, a milyenbe költő sem lehelt lelket soha. Ajka mint a lótosz és hajába mintha az éjszaka feketesége lenne fonva. Szeme kék, mint a Ptolemaeusok hazájának ege, a kik görögök valának és a

honnan származott és sötét mint Ozirisz országa, ki a halál istene volt. És a mikor álmatag pilláit felnyitja és néz a lelkembe, mintha csak a holdas éjszaka merülne a tengerbe Mozgása, mint a lótosz ringása az egyiptomi vizeken, a minthogy termete a pálmáéhoz hasonló, mely sugár, duzzadó és hajlékony. Karja fehéren pazar alakzatok aranyból, melyek sápadtak, mint a piramisok mélyén száradó fáraók színe, kiknek sírjait felhányatta és csontjaikat megrabolta. Aranynyal és biborral festett ruhája redői közt csillagok égnek: a férfi szemek, melyek rátapadtak, mikor a kéjhajhászó Alexandria utcáin ment szolgalégényektől víve s indus és görög lányoktól legezve.

A legnagyobb és legerősebb élet sugárik mindenéről, csak az arcán ül nyugaltság, hasonlatos ahoz, mely nagy Ramses sírjában honol, csak annak nincs mosolya, mert azt féltékenyen őrzi az ő Antóniusza számára, kit karjaival még Ozirisben is átfon lent a kettős koporsóban Alexandria alatt, de a ki iránt való minden nagy szerelmében is megmaradt annyira asszonynak, hogy éjjelenként feljár hozzám sírjából.

* * *

Megvallom, a történeti Kleopátrát sohasem ismertem és nem is érdeklődtem utána. A róla szóló történeteknek csak azt a részét ismerem, a melyik inkább regénybe, mint történetbe illik. Annyit azonban hallottam bölcs emberektől, hogy a papirusz tekercsek, melyek papi írások, kik Kleopátrát sohasem szerették, mert nem Izisz vallásának élt és a középkori foliánsok, melyeket keresztyén papok festettek, kiktől az istennél bölcsőbb törvény elvette az istenformálta szívet, őt hasonlatosnak mondják a királytigrishez, mely a nílusparti nádasokban bujdosik, a hiénához, mely a halottak városa körül tanyázik és karmaival kiássa a halottakat és cédának és bűnösnek, melyet nem ismert még a világ. Azt is hallottam, hogy a modern történetírók, a kik fagyasztón udvariasak alakjaikkal szemben, már takargatják Kleopátra csillogó bűneit és próbálják rábizonyítani, hogy királynő volt, okos, számító és ravasz, kinek a büszke triumvirrel szőtt s a világ leg-ragyogóbb szerelmi regénye csak számítás és spekuláció!...

Oh ti jólelkű és erkölcsös történettudó urak, akik udvariasak és finomak vagytok Kleopátrával

szemben az útalatig, akik csakhogy egy tisztességes királynőt adjatok a könyvmolyoknak és antiquáriusok polcainak, meg akarjátok semmisíteni a világ legszebb és legérdekesebb asszonyát, — hagyjatok fel a ti tudástokkal és szépítgetésekkel! Én beszéltem Kelopátrával és üzent is nektek tőlem valamit. Azt, hogy ne igyekezzetek az ő fejére visszahelyezni a koronát a holddal és az aranszarvakkal, melyet ő Antoniuszáért a sarokba dobott, hanem hagyjátok meg őt cédának és bünösnek, mert a kétezer év, mely sírjára nehezedik, úgy is elvette azt belőle, ami durva és nemtelen és csak azt hagyta meg a nemzedékek öntudatában, ami fényes és ragyogó, mint naplementekor az ég a Középtenger felett: szívének szerelmét és azt, hogy ő a legbűvösebb asszony, ki valaha a földi téreket járta. És még üzent tőlem valamit. Azt, hogy ha előjöhetne sziklásírjából, bebizonyítaná, hogy a csuhásoknak van igazuk, mert kiásná szíveteket a fásúltság sírjából, mint a hiéna a halottat és a véreket is kiszívna egy csókjában, mint a tigris, mely bujdosik a Nilus nádasaiban, és meg is fojtana beneteket ölelő karjaival.

Mint ahogy vélem teszi éjjelenként.

* * *

Tudom, hogy a hétköznapi szívek örültségnek tartják az én szívemnek Kleopátrához való vonzódását és nevetségesnek róla való írásomat és ostobának is. Az utóbbiban igazuk van. Honnan veszem én a bátorságot, hogy tollamat írásra fogjam, mikor a poeta-emberek elsője, Shakespeare nem tudott róla a szívem szerint írni, úgy, hogy benne legyen alakjában a szerelemnek minden idealizmusa és realitása, szüziessége és bűne, álma és valója, úgy, hogy az az alak Kleopátra legyen, az élő és hódító. Bűnt követtem el Kleopátrán írásommal és ha nem a szívemért tettem volna, talán meg is haragudna reám Kleopátra és nem keresne föl többé éjszakáimon, mikor szól a fülemile és a lombok között bujdosik a szellő, mikor tündérűjjak csillagvirágokat tüzelnek az éjleány hajába és a homlokára hold diadémet.

Hanem a mi a szívem örültségét illeti, abban nincs igazuk. Mennyivel vagyok örültebb én, ki szívemen hordom a hervadhatlan egyiptomi rózsát, ki kétezer esztendővel ezelőtt merő illattá lett szirmában és levelében s kit ma is a félvilág

ringat szíve mélyén, mint azok a százak és százak, kik boldogtalan módra elérhetetlen álmokat üznek, melyek buták és hidegek és hordanak a szívükben szende lányokat és tűzvérű asszonyokat, kikhez soha föl nem érnek és akik rájuk nézve meg vannak halva.

Kleopatra szépsége és búbájossága nem semmisült meg, csak visszatért a szépség ősforrásába, melyben mikor ő megfürdött, nem maradt benne egy csepp tartalom, úgy hogy míg Kleopátra élt, szép asszonyok nem születhettek sem a Nilus völgyén, sem az egész világon. S fitymálják bár a blazirtok a halott örök asszony iránt való rajongásomat és mondjanak örültnék: — ők is csak azt a szépséget imádják, mely ma millió és millió asszony közt van elparányízva; melyet Kleopátra visszaadott az ősforrásnak s melyből egy-egy parányi sugár, annyi, mint a mécsvilág a királyi naphoz képest, azóta odaszáll ama asszonyok arczára és szemébe is.

Ma már nincsenek igazi szép asszonyok, a mint hogy Caezárok sincsenek, akik a húsz éves egyiptomi királyné egy csókjáért dárdahajtás és nyíllövés nélkül hagyják el a hét torkolatú Nilus földét és a mint hogy az Antóniuszok kora is lejárt, aki elfelejtette a félvilágot, el komor légióit, a férji esküt és a hideg tekintetű Fulviát, csak azért, mert Kleopatra mosolygott felé szerelmesen és igazán, csak azért, mert a márványhideg arcból mosolygó asszonyfő lett.

Az asszonyoknak ma már nincsen szívük, vagy ha van is, lángoló vér helyett agyvelő van benne. Az urak pedig blazirtak előkelőségből, hidegek tettetésből, udvariasak megalázásból, akik egy napig szeretnek és naponkint szeretnek; kérész-életű szépségeket szeretnek és mindennap mást szeretnek. És amíg így szeretnek, szépségének egyik-másik vonásában imádják Kleopátrát, az ősforrást, honnan minden szépség kiárad a mai törpe asszonyokra, kinek neve szebben és tökéletesebben fejezi ki a szívnek örjöngését, mint e szó: szerelem, ki maga a szerelem eszméje, alanya és tárgya örökké.

Kihez való öntudatos szerelmemet az öntudatlan rajongók örültségnek mondják.

* * *

Kleopátra, ki eldobtál magadtól egy országot, hogy a félvilágon uralkodhass; ki letépted

fejdről a kettős koronát a félszarvú holddal, hogy feltedd oda azt a koronát, melyet a tér és idő végtelenségében millió férfi szíve sugaraiból kovácsol, én is eldobok magamtól minden előítéletet és letépek magamról minden álszenteskedést és megcsókolva a port, hol szobám padlóján piciny formás lábaiddal állottál, ezt mondom: — szeretlek; és még egyszer így szólok: — szeretlek!...

— Szarka Lajos.

Az oratoriumi emléktábláról.

A főiskola ifjúsága egyhangú lelkesedéssel határozta el, hogy az oratóriumot, mint az 1849-iki országgyűlés színhelyét, emléktáblával jelöli meg.

Mindannyian éreztük, hogy ezt az emléket felállítani: *kötelességünk*.

A mult követeli tőlünk.

Az a fényes mult, a melynek örökségbe ránk maradt fönséges eszméit szívünk legmélyére zártuk, a mely multa mindannyian egy szívvel lélekkel esküszünk.

Csak az az elhatározás szó ne maradjon.

Mozgalmunk céljának valóra váltásával örök eszméinknek tettel akarunk áldozatot hozni.

Lelkünkben buzgó érzelmeinket tettel akarjuk kifejezésre juttatni.

És az utókornak *maradandó* emléket akarunk hagyni, a mely az ifjabb nemzedéket a mult dicsőségére, a mult eszméire figyelmeztesse, eltántorodni ne engedje, és ott az isten házában az örök szabadság imáadására hívja fel.

Elhatározásunknak indító oka: magasztos, célja: szent.

Lesz-e hozzá kitartó akarat, hogy valóra válják?

Lennie kell!!

Van már egy emléktábla főiskolánkban.

Ott van híres könyvtárunk termében. Betakarva tartják.

Hatalmas egy munka.

A legfinomabb márványból készült. Óriási ajtó nagyságú. Pazarul aranyozva

Egy látogatást örökít meg. (1852).

Abban az időben történt ez, a midőn bűn volt magyarnak lenni. A midőn nem volt hazánk, nem volt szabadságunk. Nemzetünket, fajunkat, nyelvünket eltörölni igyekezett a zsarnokság.

Egy negyed óráig ha tartott abban a teremben az a legmagasabb, kimért látogatás.

És emlékére finom márványból, ajtó nagyságú pazar emléket .. kellett állítani. Talán ezért tartják folyton betakarva.

Gyászos emlékek facsarják össze a szívünket, ha megállunk előtte.

Mi most egy másik emléket akarunk állítani.

Olcsóbbat, nem is olyan nagyot, nem is olyan fényeset. Lehet az kisebb is, lehet szegényesebb.

Azoknak az itt időzésére emeljük, a kik habár nem is hatalmasok és nagy részt már egyek lettek édes anyaföldünk porával, mi előttünk a legnagyobbak és örökre élni fognak a szívünkben.

Abban az időben történt az, a midőn dicsőség volt magyarnak lenni. A midőn nagy volt a mi hazánk, teljes volt a mi szabadságunk és nemzetünk az örök dicsőség letéphetetlen koszorúját övezte büszke homlokára.

És azok a férfiak emelték föl a gyalázat fertőjéből, oda a dicsőség sziklabérczére a magyart, a kik abban a fönséges korszakban, itt az oratórium falai között hosszú időn át tanácskoztak, védtek alkotmányunkat és megteremtették szabadságunkat.

Az ő itt időzésükre is *kell* emléket állítanunk.

Nem kényszer parancsolja ezt. A lelkiismeretünk hív föl reá.

De azt az olcsóbb, nem is olyan nagy, nem is olyan fényes emléktáblát nem kell ám befedve tartanunk.

Hiszen talán a leplen is keresztül tündökölne a szabadságharc dicsőségének ragyogása.

Kipirult arcczal álltok meg majd előtte. Nem a szégyen, a büszkeség pírja lesz az!

Lelketeket magas ihlettség szállja meg! Fönséges emlékek ragadnak magukkal! És egész lényeteken átomlik a legmagasztosabb eszme: a *szabadság* szeretete.

Hej! nagyon kell oda öreg kollegiumunk falai közzé ez a másik emléktábla!

De, mondtam, a magasztos ok, a szent cél mit sem ér kitartó akarat nélkül.

A kitartó akaratnak meg kell lennie!

Ez az év Kossuth esztendeje.

Mindenkinek a lelkét az ő emlékezete foglalja el. Emlékezete egy a szabadság szeretetével.

Az az emléktábla az ő emléke lesz. A Kossuth iránti rajongás tehát kitartóvá, erős akaratúvá kell, hogy tegye az ifjúságot.

A Kossuth emlékezete előtt *mindenkinek* meg kell hajolnia. A mi kitartó akaratunk tehát ellenállásra sem találhat.

Törekedjünk reá erős akarattal és a szabadságharcz és vezető férfiainak örök dicsőségét hirdető emléktábla előtt nemsokára lelkesedéssel állhatunk meg.

Nagy Sándor.

Elmenőben.

*Fönt van még a hajnalszillag,
Fönt ragyog.
Halványulnak már a többi
Csillagok.
Ő él még csak, bágyadó tűz
Szemébe',
Mint a csüggedt szív kialvó
Reménye.*

*Most megyek én a világba,
Most megyek.
Alusznak még, alusznak az
Emberek.
Édes anyám kísért ki a
Határig.
Szegény — a bút elbirja-e
Hazáig! ? . . .*

*Kihajnallott, kiviradt, de
Sötétre.
Nem süt a nap a harmatos
Vidékre;
Sötét felhő borítja be
Az eget, —
Még sötétebb búbánat a
Lelkemet . . .*

Baja Mihály.

Kilátások.

Ilyenkor esztendő elején, mikor minden iránt a mi ifjúsági dolog, szokatlanul nagy és általános az érdeklődés, érdemes elgondolkozni rajta, hogy mennyire lehetne ébren tartani és értékesíteni az említett felbuzdulást. Szükséges, hogy gondolkozunk rajta, mert sajnos ugyan, de mégis úgy szokott lenni, hogy az az eleven és mozgalmas élet, a mi ilyenkor az egyesületek körül a választások hatása alatt megindul, rövid néhány hét alatt ki-

csinyes és szűk keretekbe zsugorodik össze. Ez a körülmény mindenképen rossz bizonyítvány ifjúsági életünk hiányosságairól. Pedig lehetne rajta segíteni. Okkal-móddal elérhetnénk, hogy az az elrejtett erő, a mi ilyenkor év elején olyan magas hullámokat ver, ne kallódjék el az év folyama alatt. Éberén és munkára készen álljon mindig, ne csak időnkint, nem csak hébe-hóba összehívott nagy-gyűléseink alkalmával.

A reánk váró esztendő sokat követel tőlünk. Sok olyat, a mi már szinte égetően sürgős kérdés. A mi félig alaktalan terv, homályosan bontakozó gondolat a tenni vágyó elmékben mostanság megfogamzik, bizonyos, hogy nagyrésztben nem is valósul meg. De rajta kell lennünk, hogy a halaszthatatlanok az életre valók valósággá is legyenek. A napokban tartott közös gyűlésünk lelkes határozatokat hozott az oratoriumban felállítandó emléktábla dolgában, bizottságot is küldött ki a terv keresztül vitelére. Ha a bizottság nem fog aludni, mint azt a bizottságok tenni szokták, lehetetlen, hogy a nemes szándék eredménytelen maradjon.

Ám ez inkább olyan dolog, a mi nemcsak tőlünk függ, hanem egyéb tényezőktől is. Vannak más kérdések is, a mik fejlődő, izmosodó ifjúsági életünkkel állandóan szoros összefüggésben állanak s a melyek nem az alkalmosság jellegetel bírnak, de folytonosan kell, hogy foglalkoztassanak bennünket. Az bizonyos, hogy ifjúsági életünk a mai formák közt sokáig meg nem maradhat. A haladás örök törvényénél fogva valószínűleg előbb vagy utóbb szétvetné azokat a kereteket, melyek most erejének kifejtésében mint alkalmatlan terhek akadályozzák.

Hogy elavult és idejét multa formák közt mozgunk és élünk, az kétségtelen. Talán tizenöt szerve is van a debreczeni ifjúsági életnek, tizenöt egyesület alakjában, de hogy ezek között valamelyik a többinek akaratából, megegyezéséből az egész debreczeni ifjúságot képviselő tekintélyvel az igazgató, vezető és reprezentáló főszerepet vinné, olyan nincs. Hogy ez mit jelent, arra szót vesztegetni felesleges, mivel minden lépésünknel érezzük. Szinte nevetséges már, mennyi papirost elvesztegettünk erről a dolgról. Lehet, hogy jó magam sem csinállok most egyebet, de lehet, hogy a sok írás és beszéd után megszületik a tett. Mindenik egyesületnek közös kérdése ez, ideje már, hogy egyszer szegletre jussunk vele.

Az általános, a nagy diák-politika úgy látszik a szélcsend jegyében indul meg. Sem Budapestről, sem a vidékről nem jönnek hozzánk hangok, melyek nagy háborúságok közeledtét jelentenék. Mintha sok régi seb behegedt és sok régi félreértés elnémult volna a hosszú hallgatás alatt. Meglehet, hogy az előjelek csalnak s a csend nagy viharok előkészítője. Mindegy. Mi a béke és munka jelszavával megyünk az új esztendőnek.

Milotay István.

Emlékezés október hatodikára.

És a mikor azt hittük, hogy a világosi szomorú nappal elvégeztetett minden; a mikor véreztünk ezer sebből, miszerint azt hittük, hogy több csapás, nagyobb szenvedés már nem is érheti ezt az ezer esztendőt átszenvedett szegény országot, akkor még jött egy nap, vérpiros, mint a hóhér gúnyája és fekete, mint a hóhér alakja. És eltompultak a régi fájdalmak ez egy miatt, elvesztették hasogató élüket s csak egy nagy, tompa ütést éreztünk a szívünk táján, hogy szinte eszméletünket veszítettük tőle. Sírtuk, zokogtuk ezt a napot nagy fájdalommal, nagy keserűséggel.

Október hatodikáról van szó! Az aradi tizenháromról!

A zsarnokság nem tudta beérni a vérnek tengerével, mely a szabadság névtelen fölkenetjének szívéből áradva, századszor megszentelte a honi föld rögtönporát; nem elégedett meg a könyvekkel, mit az anya, férje és gyermeke, az ara kedvese miatt hullatott: — vért szomjazott még, vért, a szabadság isteneinek vérét és könyekre vágyott, mely egy egész nemzet szeméből fakadjon. Mert nem oly könnyű azt elfeledni, hogy a honszeremtől lelkesített magyar, sokszor gyakorlatlan magyar csapatok mint üzték Bécs határáig a bérencz hadakat; mert nem olyan könnyű azt megtorlás nélkül elviselni, hogy a midőn a rajtok aratott száz győzelemben a magyar csapatok már annyira kifáradtak, hogy nem bírták többé a fegyvert, nem ő, a legyőzöttek, de a nagy orosz hatalom előtt rakták le a fegyvert. És a bosszúszomjas kormány, hogy örökidőkre szóló bizonyosságát adja hitszegésének, szava, ígérete szentségtelenségének, bitóra vitte, golyó elé állította ama dicső tizenhármat, kiknek minden bűnök az volt, hogy volt önérzetük, büszkeségük, volt szívük, lelkük

s abban honszerelem és lelkesedés, hogy nem hódoltak annak a hadseregnek, melynek kezéből kivették a fegyvert, melyet szövetséges társa, az orosz is megvetett.

Ötvenhárom esztendő múlt el azóta. Az ellentétek kibékültek, a félreértés megszűnt, a gyűlölet, ha nem is lett szeretetté, de nagymértékben enyhült, a könyvek felszáradtak a Felső szeretének fényétől és melegétől. A béke áldásáért, az együttes nagyobb haladásért, az uralkodó iránti hálából, egy szebb, nagyobb, anyagilag és szellemileg virágzóbb Magyarországot fátyolt vetettünk a fekete képre, a sötét jelenetekre s hagyjuk azt lebegni a múltak ködében.

De nem hogy soha nem emlékezzünk! Hogy elfeledjük!

Nem! Emlékezzünk rájuk és a szívünk nem feledi azokat. A seb behegedt, de még mindig sajog és kell, hogy sajogjon soká, örökké, mert míg a szív sajog és érez, míg nem feledi a múltat, a századok vérét és könnyét, hűségét és bátorságát, a míg lelkesedni tud, addig a jövő nemzeti nagyság vára szilárdan fog állani. Szívünk sajnása nagyságunk alapja! Fátyol van vetve a múltra, de csak azért, hogy a mindennapi látás folytán közönységessé, megszokottá ne váljék; hogy midőn olykor a fátyolt fellebbentjük s látjuk a hazafiság és igazság örök emberi Golgotáját, annál inkább megteljen a mindennapi élet ezer baja közt elfáradt szív és lélek lelkesedéssel, honszerellemmel, tettvágygyal, megteljen hittel, bizalommal és reménnyel, mely érzelmek összhangzó egésze védi a jövőt és teremti a jövőt.

A biblia szerint a szentek-szentébe évenként csak egyszer, akkor is csak a főpapnak volt szabad belépni. A magyar nemzet, a magyar ifjuság sem múlászthatja el, hogy évenként legalább egyszer, az évforduló napján, mint egy ember, be ne lépjen a magyar hazafiság e szentek-szentjébe, el ne záródokoljon Aradra s a honszeretet oltáráról, melyen a tizenhárom halhatatlan lelke világol örök lánggal, egy-egy szikrát szívébe ne rejtsen. Elzáródokolunk mi is, fellebbentjük a feledés leplét s emlékezzünk és ünnepet ülünk. Énekek hangjaiban, a szónoklat tüzeiben, költemények ritmusában fogjuk bemutatni hálánkat a nagyok szellemének, valljuk be a honnak szívbeli szerelmünket, szenteljük meg a múltak emlékét s adunk magunkról zálogot a jövőnek. Nem állítom, hogy ez ünnepély lélekre való hatásában versenyez-

hetne az első október hatodiki ünnepélylyel, melyet az abszolutizmus korában, kémek leleskedésétől kísérve, titkon tartottak, de viszont azt sem állíthatja senki, hogy az érzelem, mely fölbuzog a szívből, dagasztja a keblet, magasba emeli a lelket, ne ép oly nagy, ne ép oly igaz, ne ép oly szent volna, mint amaz első ünneplőké. Az ily állítás megtagadása volna a nagyoknak, megtagadása halhatatlanságuknak, megtagadása az ő örökéletüknek.

Igen!

Mert az ő szívük mi bennünk dobog, az ő tüzők mi bennünk lobog tovább. Földre omlott vérük a honi rögök közt a mi honi rögéből formálódott szívünkbe szívárgott s elszállt lelkük lelkünknek adott lelket.

És mi ezt a szívet, vért, lelket és életet s mindebben a honszerelmet átadjuk fiainknak, a jövő nemzedéknek. És az ismét tovább.

Ebben áll az ő halhatatlanságuk, ebben örökéletük!

Ezért nem korcsosúlhat el a magyar ifjúság soha, mert vérében ők élnek, működésében ők hatnak, tetteiben ők tesznek.

Ezáltal reménye, vára, erőssége, megdöntetlen kösziklája, a magyar ifjúság a jövőnek!

A diákjelvényről.

Sokan gáncsolják, sokan kifogásolják; olyat is hallottam: nagyobb kellett volna, olyat is: kisebb... És épen ebből a sok különféle véleményből látom, hogy a diákjelvény igenis jó. Jó, mert diákos és jó, mert magyaros. És mást mit választhattunk volna?! Ennek a két eszmének megfelel, azt tökéletesen kifejezi, nekünk pedig csak ez kellett.

És ez kell! És erre szükségünk van!

Az utóbbi évek diákmozgalmainak alig van áldásosabb munkája, mint ez a jelvény. Mert ime: a nagy hangok elzúgtak s ha talán egy perczre fel is korbácsolták az érzelmeket, a lelkesülés lángja rövid életű lett, a nagy álmoképek pedig úgy folytak széjjel, mint a köd a táj felett, de a minék elvégzése nekünk való dolog és a minék a mi világunkban kell, hogy napvilágra jöjjön, az ime kész: van diákjelvényünk! A jelvény pedig kell és szükséges nekünk. Kell, hogy egyik diák ismerje a másikat, kell, hogy tudja mindenki,

hogy az, ki azt a jelvényt viseli, diák és hogy magyar diák. S ez a jelvény kifejezi azt! Minerva kezében a toll és könyv s aztán a magyar szent korona dicsfénye alatt levő földgömb átütve a kettős kereszttel, poétikus összhangba olvad és fennem hirdeti a magyar kultúra diadalát az egész földön s annak szülő hazájában ott, hol a kettős kereszt — közjogunk ez egyik régi szimbóluma — átdöfi azt. Mást kiolvasni nem lehet, csak azt: magyar és diák!

De ez a jelvény csak úgy teljesítheti hivatását, csak úgy felelhet meg rendeltetésének, ha minden diák feltűzi és viseli azt és én nem hiszem, hogy akár ki is távol tartaná magát annak viselésétől, mert azzal megtagadná a magyar diákság össz munkáját, a mely pedig a haza javára szánva! Röviden: Viseljünk diákjelvényt!

Nagy Mihály.

Ifjúsági élet.

Kossuth Lajos századik születésnapja alkalmából akadémiánk ifjúsága a Kossuth Lajos nagysága és a maga méltóságához illően kivette részét az ünnepségekből. Nemcsak a város által rendezett fáklyásmenetben, a nagytemplomi istentiszteleten, a szabadságszobornál tartott ünnepélyben és a nagyerdei népmulatságon és bálón vett részt teljes számmal, hanem szept. 19-én kapcsolatosan a főiskola tanár karával külön kettős ünnepet is rendezett. Az egyik ünnepély a főiskola imatermében, mely a 48-as magyar országgyűlésnek is színhelye volt, folyt le, hol *Csiky* Lajos ak. tanár megnyitó imádsága után *Sinka* Sándor főgimn. igazgató tartott széles világtörténelmi alapra épített emlékbeszédet, míg *Jakab* Lajos szavalt. A délutáni ünnepélyt a főiskola disztermében óriási hölgyközönség jelenlétében *Kérészy* Zoltán dr. akadémiai igazgató nyitotta meg, mely után *Kun* Béla szavalta el alkalmi ódáját. *Fráter* Ernő emlékbeszédet mondott, míg *Milotay* István több apró alkalmi költeményét olvasta föl. Az ünnepség fénypontját *Szabó* Margit énekszámái képezték, ki e helyen is fogadja az ifjúság hálás köszönetét azon sziveségéért, hogy a mint mindig, úgy ez alkalommal is hozzájárult ünnepségünk fényének fokozásához. A főiskolai énekkar mindkét ünnepélyen 3—3 számmal vett részt.

Ifjúsági nagygyűlést tartott akadémiánk a múlt hó 20-án. A gyűlés legfontosabb tárgya főiskolai imatermünknek, hol a magyar országgyűlés 1849 januártól—juniusig székel, emléktáblával való megjelölése volt. A gyűlés *Nagy Sándor* 2 jh előadó indítványára elhatározta, hogy az emléktábla felállításának eszméjét, melynek felállítását 3 évvel ezelőtt politikai okok megakadályozták, újból feléleszti, megvalósíthatása végett gyűjtést rendez a város közönsége s az ifjúság körében, egyuttal felkeresi az akadémia tanárkarát, pártfogását kérve. A teendők ellátására 3 tagú bizottságot küldött ki *Görömbey Péter*, *Nagy Sándor* és *Milotay István* személyében. Mi a magunk részéről is felhívjuk a város közönségét és főiskolánk összes ifjúságát, hogy ne csak lelkesedjék a hazafias mozgalomért, hanem filléreivel az emléktábla felállítását is igyekezzék lehetővé tenni s ez által midőn emléket állít a nagyok hazafiságának, állítson emléket a maga hazafiságának is.

A gyűlés másik tárgyát azon 48-as ifjúsági zászlónak ügye képezte, melyet 1854 márczius 23-án elkoboztak, a melynek visszaszerzésére akadémiánk a múlt évben mozgalmat indított. Az ügy ezuttal már dülőre jutott *Szarka Lajos* ugyanis, ki a mozgalmat megindította és vezette, mint végleges eredményt jelenté, hogy a zászlónak nyoma veszett s feltalálásához többé semmi reményünk nem lehet, mint az *Thallóczy Lajos* dr. hozzá intézett legutolsó leveléből kitűnik. A maga egészében közöljük a szép levelet, mely mig egyfelől bizonyossága a zászló elveszésének, másfelől szép bizonyossága mozgalmunk lelke *Thallóczy Lajos* dr. hazafisága és ügybuzgóságának is. A levél a következő:

F. hó 15-én kelt szíves levelére a következőket válaszolom:

A legbehatóbb és pedig mindenfelé kiterjeszkedő kutatások alapján irhatom, hogy 1850-ben, a katonai kormányzás idejében, az 1848/49-iki eseményekre emlékeztető zászlók és jelvények elkobozása és megsemmisítése elrendeltetett. A főiskola zászlója sorsáról semmiféle adat, feljegyzés nem maradt fenn. Mint-hogy Debreczenre nézve akkoriban a nagyváradi helytartóság volt illetékes, annak iratai is átnezettek. De sem ott, sem egyebütt nyom nincs. Erre nézve soraimat megerősítő bizonyosságot szerezhetnek Önök, ha az ország főlevéltárno-

kához dr. *Pauler Gyulához*, jeles történet írónkhoz fordulnak Budapesten, a ki e részben nagy szívességgel adott nekem is felvilágosítást.

Egy analogia bizonyos tekintetben az Önök zászlója sorsát is példázza. Ugyanis az 1848-iki egyik bécsi szabadcsapat díszes kivitelű, nagy értékű zászlója 1849. végén elkoboztatván, megsemmisítettett. Ez volt bizonyosan sorsa az Önök zászlójának.

Nagy örömmre szolgált volna, ha e szép erekye nyomába vezethettem volna Önöket: nem sikerült. Él azonban bennem a tudat, hogy a hazafiság örök tüze az önök ifjú szívében olthatatlanul lobog az új zászló alatt is.

Hazafias üdvözzel

Bécs, 1902 szept. 18. *Thallóczy Lajos*.

Elveszett tehát a mi zászlónk, a mi kincsünk. De nem veszett el a vágyunk, hogy ilyen zászlónk újból legyen, a jogunk, hogy egy ily zászló alatt küzdhessünk továbbra is ellenünk ellen, hazánk boldogulásáért. És az ifjúság meg is fogja tenni a lépéseket már legközelebről, hogy ismét zászló birtokába juthasson. Hogy egy kissé pihen, annak oka az emléktábla felállításának az érdeke. A mint az oratóriumi emléktábla ügye annyira amennyire előhalad, a mozgalmat új alapokon ismét megindítja. Különben akadémiánk *Thallóczynak* odaadó kutatásaiért levélbelileg fejezte ki köszönetét.

A honvédtemetőben. A M. I. Ö. T. fentartó bizottsága az idén sem feledkezett el az aug 2-iki debreczeni csatában elesett dicső honvédekről. Az évforduló napján, a szabadságszobor leleplezési ünnepélye után nagy közönségtől kísérve kivonult a honvédtemetőbe s emlékezett. A maga egyszerűségében is megható ünnepet a Himnusz nyitotta meg, mely után *Hódy Béla Gulyás* Józsefnek egy alkalmi költeményét szavalta el. *Nagy Sándor* hatalmas emlékbeszédet mondott, melynek végeztével a kőoroszlánon koszorút helyeztek el. A megkoszorúzást a *Petőfi-dalkör* énekszama követte, majd *Oláh Gábor* szavalta el gyönyörű költeményét nagy tetszés mellett. Az ünnep a Szózat hangjaival ért véget. Szívesen emlékezünk meg az ünnepről, bár már idejét multa, - mert ez jutalma egyfelől az ünnepélyen tényleges résztvettek fáradozásának, másfelől bizonyossága annak, hogy főiskolánk ifjúsága s annak Debreczenben levő képviselői, akkor sem feledkeznek meg hazafiságukról, mikor maga az ifjúság nincs együtt.

Ifjusági egyletek.

A Magyar Irodalmi Önképző Társulat szept. 25-én tartotta meg alakuló gyűlését. Az ülést *Ferenczy Gyula* dr. a társulat felügyelőtanára nyitotta meg, rámutatván azon fontos szerepre, melyet az önképzőkör, mint a család és iskola között álló, betölt s egy nagy és nemes célt tűzvévén szokott feladatán túl irodalmi társulatunk elé: azt, miszerint minden erejével hason oda, hogy a legmagyarabb főiskolán a magyar irodalomnak tanszéke legyen. Az alap megvan, de az most rendeltetésétől elvonva, a főgimnáziumi önképzőkör céljait szolgálja. A megnyitó után a tisztikar a következőleg alakult meg: Elnök *Nagy Sándor* 2. jh., főjegyző: *Kövér Árpád* 3. th., titkár: *Gachal János* 3. th. pénztáros: *Forberger Béla* 3. jh., aljegyző: *Baróthy István* 1. th., ellenőr: *Buzás Antal* 2. jh. Választmányi tagok lettek: *Milotay István* 3. jh., *Harsányi Imre* 2. jh., *Kolozsvári Mihály* 3. th. és *Jakab Lajos* 2. th. A „Debr. Főisk. Lapok“ szerkesztői állását *Szarka Lajos* 3. jh. -val töltötte be a társulat, míg a kiadóhivatali teendőket *Nagy Mihály* 3. jh. látja el. A társulat jelszava, mint azt *Nagy Sándor* elnöki megnyitójában kifejezte, — a munka és hazaszeretet.

A Hittanhallgatók Önképző-köre a múlt hó 20-án alakult meg nt. *Erdős József* dr. teológiai dékán elnöklete alatt Többeknek lemondása után ideiglenes elnök lett *Kónya Gábor* 3. th., alelnök *Ujlaky Miklós*, főjegyző *Papp László*, aljegyző *Könyves János*; ugyan ő tölti be a titkári állást is. Választmányi tagok lettek: *Szeremley Gyula*, *Gachal János*, *Kun Szabó Gyula* és *Miszi Mihály*. A „Közlöny“ szerkesztőbizottságának tagjai: *Kónya Gábor*, *Erdei Károly* és *Kövér Árpád*. Az ideiglenesen betöltött elnöki állásra *Harsányi Pál* esk.-felügyelő segédtanár választatott meg utólagosan. A kör már első gyűlését is megtartotta, melyen *Kónya G.* imádkozott, *Ujlaky M.* egyházi szónoklatot tartott, *Baja Mihály*, mint vendég, szavalt. A műsor többi száma elmaradt.

A Felsőbb Tanulók Olvasó egylete szept. 22-én tartotta meg alakuló-gyűlését, melyen a *Gyökössy Endre* visszalépésével egyedül maradt jelöltet: *Vida Zoltán* 3. jh.-t egyhangúlag megválasztották könyvtárossá.

A Főiskolai Jogász-önképzőkör a múlt hó 27-én alakult meg. Elnök egyhangúlag *Rác Lajos* 4. jh. lett. A tisztikar többi tagjai a következők: főjegyző: *Csáthy Dezső* 3. jh., aljegyző: *Füredy Pál* 2. jh., titkár: *Gulácsy Sándor* 3. jh., pénztárnok: *Horváth Zoltán* 2. jh., ellenőr: *Miskolczy Albert* 1. jh., könyvtárnok: *Bihary Kálmán* 2. jh. *Barabás Andor* 4. jh., *Kassai F. István* 3. jh., *Nagy Sándor* 2. jh. és *Bereg-szászy Sándor* 1. jh. választmányi tagok.

Sport.

A „Debreczeni Torna- és Kerékpáros-Egyesület“ szeptember 7. és 8. napjain, országos athletikai verseny keretében avatta fel ujonnan épült nagyerdei sporttelepét. A két napos tornász-ünnepély, minden ízében sikerültnek mondható. Számos budapesti és vidéki athléta vett részt az egyes versenyekben, úgy, hogy ugyancsak nehéz volt helybeli versenyzőinknek velök a küzdelmet felvenni. Gyönyörű s a versenyeknek talán legkiemelkedőbb száma a nyújtón és korlátton való tornázás volt, a mely versenyben első rangú athletáink vettek részt, mint *Katona*, *Erödy*, *Pédery*. Futásban kitűnt roppant fölényével *Helmich*, az ugrásokban *Kovács Nándor*, mindketten pestiek. A kerékpárversenyekben *Püspöki*, *Posszert*, *Háringát*, *Komjáthy* tünnek ki. A helybeli versenyzők különösen súlydobásban tünnek, a hol *Rudolfi Imre* első díjat, *Radó Dezső* jh. pedig szintén díjat nyert. A versenyek után foot-ball matsch volt a D. T. és K. E. és a máv gépjavitó műhely csapatai közt, a mely küzdelem azonban eldöntetlen maradt, mert mindegyik kapuba repült egy goal-lövés. — A díjkiosztás szept. 8-án este történt a máv. indóház éttermében, nagy közönség jelenlétében.

Felhívás a sportkedvelő akad. hallgatókhoz! A D. T. és K. E. az akad. hallgatókat azon kedvezményben részesíti, hogy 5 kor. évi díj mellett tagjaivá veszi fel. Az egyesület tagjai részére nyitva áll a Péterfia utca 76. sz. a. tornacsarnok, hetenként háromszor, u. m.: hétfőn, szerdán és szombaton 5—8 ig, valamint a nagyerdei sporttelep különféle tereivel.

Fott-ball matsch. Október hó 5-én a D. T. E. és a máv. gépműhely csapatai közt, foot-ball matsch tartatik. Felhívjuk erre a sportkedvelők figyelmét.

Különfélék.

Mátyás király szobor gyűjtőbizottság kérelme. A Mátyás király szobor gyűjtő bizottsága tájékozódást akarván szerezni arról, hogy a begyűlt pénz mennyiben fedezi a szobor költségeit, lapunk útján felkéri mindazokat, kiknek kezeihez gyűjtőív érkezett, hogy azt a begyűlt pénzzel együtt lehetőleg sürgősen a Mátyás király szobor gyűjtőbizottsága címére Kolozsvárra megküldeni szíveskedjék.

Kossuth Lajos katonáinak fényképei.

A Kossuth születése száz éves évfordulóján még élő 48—49-iki katonák képeiből egy nagy kiállítást rendez az orsz. tört. ereklye múzeum. E kiállítás látható lesz a Mátyás király kolozsvári szobrának leleplezési idején is. A képek kiállítására a hazai előkelőbb fényképészeket kérte fel a múzeum. A mi körünkben az összes debreczeni fényképészek fogják teljesíteni a levételeket. A múzeum lapunk útján, az itteni kerületbeli honvédeket arra kéri, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a fényképészeti műteremben a maguk levétele végett. A kinek egyenruhája van, vegye azt fel, a kinek nincs, az polgári sötét ruhába jelentkezzen. A múzeum Kossuth Lajos születése 100 éves évfordulójának maradandó emléket akar a még élő katonák arcképeiből állítani. A képeket a honvédek Pantheonában helyezik el. A képekhez életrajzi adatokat is kell beadni. Erre kérdő ívek vannak letéve a fényképészeknél és a honvéd egyleteknél, csak a feleletet kell leírni vagy lediktálni. A szegényebb sorsú honvédek levétele teljesen díjtalan.

Megyék és városok monográfiájának kiállítása. Az országos történelmi ereklye-múzeum a városi és megyei törvényhatóságokat megkereste, hogy a területükre vonatkozólag megjelent monográfiákat, valamint egyéb történelmi munkákat e hó közepéig küldjék be. E művekből Kolozsvárt Kossuth Lajos születés napja idején megnyitandó történelmi kiállításon egy külön osztályt rendeznek be. A kiállítás látható lesz a Mátyás-szobor leleplezése idején is. Arra is felkérte a múzeum a törvényhatóságok vezetőit, hogy a területükön levő történelmi emlékek (szobrok, nevezetesebb emlék-tárgyak és táblák, történelmi épületek, stb.) kabinet képeit hasonlóképen küldjék be azok felállítási idejére, törté-

nelmi adataira vonatkozó rész megjelölésével. Kívánatos beküldeni, ahol meg van az az emlékmű miniatüre készítményét is kiállítási célra, örvendetes lenne, ha ama tört. fényképészek is buzgólkodnának a levételek körül.

Felhívás előfizetésre. Gyökössy Endre, lapunk tavalyi szerkesztője négy versszövegére Lengyel Dezső igen szép magyaros zenét szerzett. A négy dal október 15-én fog sajtó alól kikerülni s bolti ára 2 korona lesz. Azok, a kik a szerzőktől rendelik meg a művet, 1 korona 50 fillérért kapják. Hisszük, hogy körünkben is sokan fogják pártolni a szerzőket s tetemes számban rendelik meg az értékes dalokat. Az előfizetési pénzek a Lengyel Dezső címére (Budapest, VI. Révay-utca 18, II. em. 2-ik ajtó) október 10-ig küldendők be.

A Joghallgatók Segítő-egylete f. hó 1-én tartotta meg alakuló gyűlését. Elnök lett **Ozory István.** A tisztikar többi tagjai, dacára a 3 óra hosszat tartott gyűlésnek, a szenvedélyek heves kitörése miatt, nem voltak megválaszthatók s így a gyűlés felfüggesztetvén, a többi állások betöltése egy újabban összehívandó gyűlésen fog megtörténni. — Hogy a választás eredményéről itt adunk hirt, annak magyarázatául szolgáljon azon körülmény, hogy lapunk a választás idején már tördelve és beosztva volt.

Meghívó a M. I. Ö. T. által az Énekkar közreműködésével okt. 6-ikán, hétfőn délelőtt fél 11 órakor az ev. ref. főiskola dísztermében az aradi vértanúk emlékére rendezendő emlékűnpre. Műsor: 1. Hymnusz Énekl. a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd Tartja: dr. **Ferenczy Gyula** akad. tanár. 3. Október 6. Kun Bélától. Szavalja **Gachal János** hth. 4. Gyászdal, Zilcher-től. Énekl. a főisk. énekkar. 5. Emlékbeszéd. Tartja **Nagy Sándor**, a M. I. Ö. T. elnöke. 6. Az aradi vértanúk. Irta Dömény József Szavalja **Jakab Lajos** hth. 7. Szózat. Énekl. a főiskolai énekkar.

Szerkesztői üzenetek.

Az ifjúsági lapok szerkesztőit kérjük, hogy pontosan küldessék a cserepéldányokat, ne hogy elkésve értesüljünk olyan dolgokról, melyek esetleg Debreczent is közelebbről érintik.

A vidéki akadémiák olvasó-egyleteit kérjük, hogy lapunkat megrendelni szíveskedjenek.

„Budapesti Egyetemi Lapok”, „Erő”. A cserepéldányokat megkaptuk. Mi is küldjük.

O. G., G. J., Gy. E., M. Gy., B. M. Budapest. Lapunkat mindegyikötöknek külön küldjük. Remélem, ti sem feledkeztek meg rólunk és néha felkerestek!

Lapunk összes múlt évi előfizetőit felkérjük, hogy előfizetéseiket ez évre is megújítani szíveskedjenek.

Alapított 1805.

Csáthy Ferencz

bel- és külirodalmi

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

DEBRECZENBEN,

== II. kerület, Egyháztér 2-dik szám alatt ==
(a nagytemplomnál.)

Ajánlja dús raktárát a tudomány minden ágából, minden nyelven

könyvkereskedését

az irodalmi téren előforduló jelenségek gyors megszerzésére.

Megrendelések árfelemelés nélkül a leggyorsabban s pontosan eszközöltetnek.

A legújabb és legkedveltebb **zeneművek nagy raktára**, zeneművek kívánatra megtekintésül is küldetnek.

Lombfűrészeti minták és deszkák dús raktára.

Végre 10,000 kötetből álló magyar és német **kölcsön-könyvtárát** legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsön-könyvtár jegyzék.

BÁN KÁLMÁN

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése
Egyháztér, a collegium mellett.

Ajánlja az őszi idény beálltával dúsán felszerelt

fűszer és csemege raktárát.

Különösen ajánlja a **tanuló ifjúság** részére naponta friss érkezésű

hideg felvágottait,

halait

és más különlegességeit.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

A nagy érdemű közönség becses pártfogását tisztelettel kéri

BÁN KÁLMÁN

Szolid szabott árak!

Az ifjúság részére

legújabb divatú

kalapok, czilinderek,

chikkés nyakkendők,

— fehérműek, —

legjobb gyártmányú

budapesti czipők,

keztük és harisnyák, sétabotok és esernyők, pénz-, szivar- és cigaretta-tárczák

legnagyobb választékban kaphatók:

Fekete Jakab

uri divat és kalap gyári raktárában

DEBRECZEN, Főtér, Kistemplom mellett.

— Az ifjúságnak 5% engedmény —

Nálam vásárolt czilinderek díjtalanul vasaltatnak.

Használt kalapok budapesti műhelyekben jutányosan javíthatnak.

Szolid szabott árak!

Legalkalmasabb és leghasznosabb ajándék.

PAPIRKERESKEDÉS

ÉS

KÖNYVKÖTÉSZET.

Sötét kamra díjtalan használatra.

Tessék árjegyzéket kérni.

Hasznos időtöltés. Kellemes szórakozás.

A tanuló ifjúságnak 5% engedmény.